



ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๒
เลขรับที่ ๙๒๗
วันที่รับ ๒ ก.พ. ๒๕๖๑
เวลา ๙.๓๙ น.

ส่วนราชการ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเลขานุการกรม โทร/โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๙๖๕๔

ที่ กษ ๐๙๐๑/ ก ๑๖๔ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรียน ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ.๑-๘/สำนัก ผชช./กพร./กตบ./สนก./กวม./กปร./กทย./กปล./กขป./กสส./กสบ.

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นประจำทุกสัปดาห์

กรมวิชาการเกษตรขอส่งข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มาเพื่อใช้ประโยชน์ในหน่วยงานของท่านและประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง ทั้งนี้ให้ สวพ.๑-๘ และศูนย์เครือข่ายส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตรให้ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ปัญหาวิกฤตภัยแล้งระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์ ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(นางสาวศิริพร บุญชู)  
รองอธิบดี รักษาการแทน  
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ที่ กษ ๐๙๑๘/ว ๒๖๓

เรียน ผอ.ศวพ./กลุ่ม/๗๙๖

- เพื่อโปรดทราบ
- เพื่อโปรดพิจารณา

(นางนงนุช สุริยะรังษี)  
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง  
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานและบริหารนโยบาย รักษาการแทน  
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๒

เตือนภัยการเกษตร

ช่วงวันที่ ๗ - ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อุณหภูมิลดต่ำลง	๑. มะลิ	ออกดอก	หมอนเจาะดอกมะลิ	หมอนเจาะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในดอก ทำให้ดอกเป็นรอยชำ เปลี่ยนเป็นสีม่วง เพียวแห้ง และร่วงหล่น	เมื่อพบการระบาด พ่นด้วยสารฆ่าแมลง ได้แก่ ฟิโพรนิล ๕% เอสซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอร์ไพริฟอส ๕๐% อีซี อัตรา ๘๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หากพบการระบาดทำการพ่นสารทุก ๔ วัน ครั้ง และไม่ควรมีพ่นสารฆ่าแมลงชนิดเดียวกัน ติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้แมลงสร้าง ความต้านทานต่อสารฆ่าแมลงชนิดนั้น ในแหล่งที่มีการต้านทานให้ใช้อัตราสูง
	๒. หอมแดง	เก็บเกี่ยว	หมอนกระตุ้หอม	กัดกินทำลายใบ	๑. เก็บกลุ่มไม้และหมอนทำลายช่วยลดการระบาด ๒. ในระยะหมอนขนาดเล็กและมีการระบาดน้อย พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทรูริงเยนซิส <i>Bacillus thuringiensis</i> (Bt) อัตรา ๑๐๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ๓. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น คลอแรนทรานิโพรล ๕.๑๓% เอสแอล อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟลูเบนไดอะไมด์ ๒๐% ตับเบ็ลยูจี อัตรา ๖ กรัม ต่อ น้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอพินาเพอร์ ๑๐% เอสซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ โทลเฟนไพเรต ๑๖% อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					น้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ ๑.๕% เอสซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ สไปนีโทแรม ๑.๒% เอสซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อ น้ำ ๒๐ ลิตร
	๓. พืชตระกูลแตง (เช่น แตงกวา แตงร้าน แตงโม แตงไทย เมล่อน แคนตาลูป ชูกีนิ ฟักทอง ฟักเขียว ฟักแม้ว มะระจีน และบวบ)	ทุกระยะการเจริญเติบโต	๑. แมลงวันหนอนขอมใบ	ตัวหนอนขอมใบอยู่ในใบ ทำให้เกิดรอยเส้นสีขาวคดเคี้ยวไปมา เมื่อนำใบไปพินิจส่องดูจะพบหนอนตัวเล็กๆ สีเหลืองอ่อน โปร่งใส อยู่ภายในเนื้อเยื่อใบพืช หากระบบรากแข็งแรงจะทำให้ใบเสียหายร่วงหล่น ซึ่งอาจมีผลต่อผลผลิตได้	๑. เก็บและเผาทำลายเศษใบพืชที่ถูกทำลายเนื่องจากหนอนขอมใบตามพื้นดิน จะสามารถช่วยลดการแพร่ระบาดได้ เนื่องจากดักแด้ที่อยู่ตามเศษใบพืชจะถูกทำลายไปด้วย ๒. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ เบตา-ไซฟลูทรีน ๒.๕% อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟิโพรนิล ๕% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน ๑.๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
			๒. ค้างคาวแตงแดง	ทำลายยอดโดยทะกักกินใบ หากการระบาดรุนแรงอาจทำให้ชะงักการทอดยอดได้	๑. วิธีกล การจับทำลายด้วยมือจะช่วยให้มาก โดยพ่นน้ำดูสวนในเวลาเช้าแดดยังไม่จัด ขณะเดียวกันภายหลังเก็บเกี่ยวผลเสร็จแล้ว ควรถอนทำลายต้นทิ้ง เพื่อไม่ให้เป็นที่หลบซ่อนของค้างคาวแตงแดงต่อไป ๒. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพป้องกันกำจัด เช่น อิมิดาโคลพริด ๑.๐% เอสแอล อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟิโพรนิล ๕% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์บาริล ๘.๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๓๐ กรัมต่อ น้ำ ๒๐ ลิตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			๓. โรคราน้ำค้าง (เชื้อรา <i>Pseudoperonospora cubensis</i> )	บริเวณหน้าใบลักษณะเป็นจุดแผลสีเหลือง หรืออาจเป็นปื้นๆ สีเหลือง ถ้าสภาพอากาศชื้น โดยเฉพาะตอนเช้าเมื่อพลิกดูใต้ใบมักจะพบเส้นใยเชื้อราสีขาวหรือเทาคล้ายฟูฝ้าย	<p>ด้านบนของใบปรากฏแผลเหลี่ยมเล็ก ๆ สีเหลือง แดงกวางบางสายพันธุ์แผลมีสีขาวหรือเทา ต่อมาแผลเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือเทาดำ ในตอนเช้าถ้าสภาพอากาศมีความชื้นสูง ตรงแผลบริเวณใต้ใบจะพบเส้นใยของเชื้อรา ลักษณะเป็นขุยสีเทาดำ และที่ปื้นโรคจะติดผลน้อย ผลมีขนาดเล็ก และความหวานลดลง หากเป็นโรคในระยะนี้มีผลอ่อน จะทำให้ผลลิบเล็ก และบิดเบี้ยว ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสม โรคจะระบาดอย่างรวดเร็ว ทำให้ใบเหลืองและแห้งตายทั้งต้น</p> <p>๑. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและปราศจากโรค  ๒. ก่อนปลูกควรแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่น ๕๐ องศาเซลเซียส นาน ๒๐-๓๐ นาที หรือคลุกเมล็ดด้วยสารเมทาแลกซิล ๓๕% ดีเอส อัตรา ๗ กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัม  ๓. ไม่ปลูกพืชแน่นเกินไป เพราะจะทำให้มีความชื้นสูง  ๔. หมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศในแปลงได้ดี และทำลายแหล่งอาศัยของตัวต่อต่าง  ๕. กำจัดตัวต่อต่าง ซึ่งอาจเป็นตัวแพร่เชื้อราสาเหตุโรค โดยการจับทำลาย หรือพ่นด้วยสารฆ่าแมลง (ตามคำแนะนำ ตัวต่อแดง หน้า ๒)  ๖. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคเริ่มระบาดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศแห้งแล้ง	๔. ถั่วเหลือง	ระยะออกดอก	หนอนม้วนใบ	หนอนที่ฟักออกจากไข่ใหม่ๆ จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ชักใยบางๆ คลุมตัวไว้แล้วกัดกินผิวใบ เมื่อหนอนโตขึ้นจึงกระจายกันออกไปทั่วทั้งแปลง สร้างใยยึดใบพืชจากขอบใบของใบเดี่ยวเข้าหากันหรือยึดใบมากกว่า ๒ ใบ เข้าหากันแล้วอาศัยกัดกินอยู่ในห่อใบนั้นจนหมดแล้วเคลื่อนย้ายไปทำลายใบอื่นต่อไป	เช่น แมนโคเซบ + เมทาแลกซิล-เอ็ม ๖๕% + ๕% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไชมอกซานิล + ฟามอกซาโดน ๓๐% + ๒๒.๕% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๑๐-๑๕ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไดเมโทมอร์ฟ ๕๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๑๐-๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ แมนโคเซบ ๕๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๒๐-๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พันทุก ๕-๗ วัน ๗. แปลงที่เป็นโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกพืชตระกูลแตงซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นายสังจะ ประสงค์ทรัพย์ ข้อมูลจาก ศวส.ศรีสะเกษ และทวส.สุโขทัย)  
 : สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นายอนุวัฒน์ จันทร์สุวรรณ ข้อมูลจาก ศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่)  
 ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช